

Quint József és Drozdy Gyula: Beszéd- és értelemgyakorlatok tanítása az I. osztályban. Bpest, (1927). Kir. Magy. Egyetemi Nyomda.

A szerzők a bevezetésben nyílt őszinteséggel beismerik, hogy minden kívánalmat nem tudnak s nem is óhajtanak kielégíteni. Munkájukat csupán iránymutatásnak, példaadásnak, a tárgy iránti szeretet felébresztőjének tekintik s kiegészítésül a tanító saját egyéniségét kívánják hozzáadni.

A mű első fejezetében a beszéd- és értelemgyakorlatok célját és módszerét fejtegetik, azután a könyvnek $\frac{9}{10}$ részében az első osztálynak úgyszólván teljes anyagát vázlatokban és mintaleckékben dolgozzák fel. Ez a rész az, amely a műnek értékét és lényegét teszi; ezt a részt szánják a szerzők útmutatásnak.

Az első leckét játékkal (babbal) kezdik. Kiviszik az udvarra a gyermekeket; a tanító velük játszik; ő a játék bemutatója, ellenőrzője, bírāja, a vad indulatok levezetője. Nem korhol, csak a tekintetével, hangárnyalatával helyesel vagy fedd. Majd bemennek a terembe, ahol a tanító megindítja a természetes beszélgetést és a nemesebb mozzanatokra tereli, lerajzolja a játékra emlékeztető tárgyak sematikus vázát s utána a gyermekekkel is lerajzoltatja.

Azután sorra veszik az iskolában szükséges rend megbeszélését, majd más alkalommal a többi gyermekjátékokat; az iskolát, annak részeit és berendezését; évszakok szerint a természet jelenségeit; az emberi társadalom érzelmi megnyilvánulásait, ünnepi szokásait, a családot, a szülői otthont és részeit; állat- és növényvilágát, a csillagos eget s mindenek urát és alkotóját, a jó Istent, annak házát, a templomot. Mindezeket előbb séta közben megfigyeltetik, illetőleg erre eszmélteknek s azután benn a tanteremben párbeszéd és közlés váltakozásával tárgyalják, közben alkalmyszerűleg mesét mondanak, verset tanítanak, énekeltenek, utánzó mozgást végeztenek s megerősítésül rajzolnak és rajzoltatnak, a gyermekek által gyűjthető és minden háznál található anyagból kézimunkát készíttetnek.

A könyv szövegét gyakran tarkítja egy-egy sematikus rajz, sőt néhány színes illusztráció is, továbbá hangjegyekkel ellátott dalszöveg, melynek forrásait végezetül meg is említi.

Szakembernek kitűnő forrásmunka ez arra nézve, hogy tárgyhöz minden részletre kiterjedő anyagot találjon, hogy a tanításhoz tárgyszeretet, ihletet merítsen, hogy munkájának lelket, lelkének szárnyat adjon: hogy elmélkedjék tanításáról és figyelmét az érdekes részletek ki ne kerüljék, hogy tanítványait is megfigyelésre szoktassa, eszméltesse s érzelmi és értelmi világukat gazdagítsa. A tanító így mint egy ihletett művész gyönyörködhetik alkotásában s újabb energiát nyer az örömmel végzendő munkára. Mikor e könyvet olvasgatja, önkénytelenül lelkébe csempésződik, hogy hogyan kell a tanuló lelkében tapintattal, gyöngédséggel, mesterkedés nélkül némes nevelői hatásokat kelteni, amilyen az előzékenység, szerénység, áldozatkészség, a szülők és előljárók iránti tisztelet, az otthon, a szülőföld, a természet szeretete, alázatos hódolat a Mindenható iránt.

De hogy ez a különben kiváló munka lehetőleg minden jogosult kívánalmat kielégítsen, szükséges volna még: a) A bő anyagismertetés mellett 1—1 óra anyagának akárcsak szelvényzetek alakjában való megjelölése, b) 1—2 mintaleckének a közlése, úgy, ahogyan az első tanításról a gyorsíró megörökítőné, a tanítási formális fokozatok szerinti tagozással, amint az iskolalátogató szakértők utasításszerűleg megkívánják; c) Jelöljék meg a szerzők azt a részt, amit a fővárosban nem taníthatnak s mutassanak rá, hogy ehelyett mit s hogyan tanítsanak; d) Hasznos volna az eddig követett módszeres eljárások (eddig alkalmazásban volt vezérkönyvek) lényegét megemlíteni; e) valamint a legjobb gyermekjátékok, versek, dalok, hangutánzó mozgások leírását tartalmazó forrásmunkákat is felsorolni.

Egyébként a művet, mely az új tanterv és a neveléstudomány mai állapontjának megfelel, amely a tanítóban tárgya iránt lelkesedést kelteni, a tanítandó anyagot minden részletében feltárni hivatott, amelynek nyelve szabatos, magyaros, külső kiállítása izléses, mint a népiskolai vezérkönyvirodalom egyik értékes újdonságát az érdekelt kartársak szíves figyelmébe ajánlom.

Kindlovits Pál.

Az országos ág. hitv. ev. tanáregyesület XI. évkönyve az 1925—26. évről.

Szerkesztette: **Dr. Szelényi Ödön**, titkár. Borbély-nyomda, Mezőtúr. 1926. (8-r. 42 l.)

Minden törekvés, amely a fejlődés egyetemes célja felé tekint és a nemzeti műveltség fejlesztésével tör e cél felé, megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a hazának és az emberiségnek. Azok a közművelődési egyesületek, amelyek a maguk eszményi céljainak megvalósítására törekcsenek, tiszteletreméltóan töltik be ezirányú hivatásukat. A különböző művelődési irányzatok, amelyek ezekben az egyesületekben képviselőkre és hívekre találnak, szint, életet és lendületességet adnak a különböző szellemi törekvéseknek. Nem engedik elszürkülni, egyoldalúvá lenni a legszentebb munkát, a nevelés munkáját sem, hanem friss lendülettel segítik a közös nemzeti eszmények megvalósulása felé.

Elmondható ez annak a kis egyesületnek a munkásságáról is, amelyben a magyar ág. hitv. ev. tanárság tömörül. Ez az egyesület mostanában adta ki XI. évkönyvét *Szelényi Ödön* titkár gondos szerkesztésében.

Az évkönyv először az egyesület 1924—25. évi életéről ad híu képet. Ez a kép az egyesület csendes, zajtalan és kitértő munkájának áldásait tárja elénk. Az egyesületi tagok munkásságából három magvas értekezésben kapunk ízelítőt. Az egyiket *Mohr Győző* írta *A magyar közirály fejlesztése* címen. Az ebből közölt részletek új megvilágításban és az egyetemes fejlődés szempontjából taglalják a tételt. A másik értekezés szerzője *Böhm Dezső*, aki *A vetítógép az iskolában* címen a pedagógiai célú vetítés fontosságát és gyakorlati megvalósításának módzatait tárgyalja. A harmadik értekezés *Remport Elek* tollát dícséri és *Jókairól* fest találó képet. Különös érdekessége ennek az a pár jellemző esetvonalás, amellyel a szerző Jókai munkásságának hatását az iskolai élet tükrében mutatja be.